

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia **11 kwietnia 2016 r.** ZUS I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu z wniosku z dnia 15 lutego 2016 r. odmówił W. T. prawa do uwzględnienia w podstawie wymiaru świadczenia nagród z zysku w latach 1984, 1986 – 1989. W uzasadnieniu wskazano, iż z uwagi na to, że nagrody z zakładowego funduszu nagród oraz wypłaty z zysku do podziału nie są zaliczane do wynagrodzeń osobowych – nie stanowią one podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za pracowników uspołecznionych zakładów pracy. Wobec powyższego brak jest podstaw prawnych do przeliczenia świadczenia.

(decyzja – k. 49/50 akt ZUS)

W dniu 28 kwietnia 2016 r. W. T. wniosła odwołanie od powyższej decyzji. W uzasadnieniu wskazała, że przedłożyła nowe dokumenty świadczące o tym, że od wypłacanych jej nagród w latach 1984, 1986 – 1989 odprowadzane były składki ZUS.

(odwołanie – k. 2- 3)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania od tej decyzji, wywodząc jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 6)

Decyzją z dnia **27 lipca 2016 roku** Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 111 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30 maja 2016 r., przeliczył W. T. emeryturę od dnia 1 maja 2016 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto:

- przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od 1988 r. do 1997 r.
- wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 80, 97 %

Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 80, 97 % przez kwotę bazową 2275, 37 zł wynosi 1842, 37 zł.

Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono okresy składkowe w wymiarze 27 lat, 3 m-cy i 0 dni (327 m-cy) i nieskładkowe 8 lat, 11 m-cy i 18 dni (107 m-cy).

Wysokość emerytury obliczono w następujący sposób:

24% (...), 37 = 546, 09 zł

(327 x 1,3 %) (...), 37 = 652, 75 zł

(...) 0,7% (...), 37 = 114, 96 zł

RAZEM = 1313, 80 zł

Po waloryzacji wysokość emerytury wyniosła 1703, 81 zł.

Wysokość emerytury do wypłaty po potrąceniach i odliczeniach wynosi 1422, 47 zł.

(decyzja – k. 19 akt ZUS)

W dniu 11 sierpnia 2016 r. wnioskodawczyni złożyła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i zaliczenie do podstawy wymiaru świadczenia „13” pensji..

(odwołanie – k. 3 sprawy o sygn. akt VIII U 366/17)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4 sprawy o sygn. akt VIII U 366/17)

Postanowieniem z dnia 23 lutego 2017 r. sprawy o sygn. akt **VIII U 366/17** i **VIII U 1114/16** zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod numerem sprawy o sygn. **VIII U 1114/16**.

(postanowienie – k. 6 sprawy o sygn. akt VIII U 366/17)

Na rozprawie w dniu 20 czerwca 2017 r. pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(e –prot. z dnia 20.06.2017 00:16:53)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. T. była pracownikiem (...) SA w Ł. w okresie od 21 lutego 1972 r do 31 maja 2003 r. Wynagrodzenie wnioskodawczyni było określone w stawce godzinowej – akord. W 1983 r przewidziano w aneksie do umowy w okresie dwóch miesięcy do 30 % premii .W 1984 r – od 1 października – przewidziano premię motywacyjną. Od tej daty do wynagrodzenia akordowego włączono rekompensatę, premię za wyniki kwartalne tzw. „13”, ryczałt opałowy, premię jakościową /do 10% akordu/.Od 1 stycznia 1990 r przewidziano nagrodę motywacyjną do 20%.

/świadcstwo pracy, umowa o pracę, aneksy płacowe – akta osobowe k. 37/

W przedsiębiorstwie funkcjonowały w różnych okresach różne składniki wynagrodzenia: nagroda uznaniowa, „13”, nagroda regulaminowa, nagroda z funduszu dyrektora, nagroda z funduszu eksportowego, premia za uciążliwość, zmianowość, nagroda z zysku.

/zeznania wnioskodawczyni – e – prot. z dnia 10.02.2017 r 00:03:27 w zw. z e - prot. z dnia 20.06.17 00:12:54 , zeznania świadka A N. - e – prot. z dnia 10.02.2017 00:13:02, świadka R. M. – e prot. z dnia 14.03.2017 r 00:03:14, A. D. e – prot. z dnia 20.06.17 00:05:10/

Od nagród z zysku nie były odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne. Nagrody były płacone w systemie rocznym.

/zeznania świadka R. M. – e - prot. z dnia 14.03.2017 r 00:03:14/

W dniu 20 maja 2002 r. zostało wystawione zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu przez Zakłady (...) S.A., z którego wynika, że na rzecz W. T. wypłacono w latach 1984 i od 1986 do 1991 r składniki zmienne wynagrodzenia, od których odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne. Kwoty w poszczególnych latach to:

1984 r. – 8 458 zł

1986 r. – 19 373 zł

1987 r. – 33 569 zł

1988 r. – 72 500 zł

1989 r. – 117 150 zł

1990 – 761 848 zł

1991 – 1281274 zł

/zaświadczenie – k. 9 akt ZUS/

Na kartach wynagrodzeń ubezpieczonej brak jest składnika w postaci nagrody z zysku w kwotach wynikających z zaświadczenia pracodawcy za lata 1984, 1986 - 1989.

/karty wynagrodzeń – k. 48, zeznania świadka R. M. – e - prot. z dnia 14.03.2017 r 00:03:14/

Decyzją z dnia 29 lipca 2002 r. ZUS ustalił kapitał początkowy wnioskodawczynie. Za podstawę wymiaru kapitału początkowego przyjęto 1037,88 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01 stycznia 1984 r. do 31 grudnia 1993 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 85,01 %. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 85,01 % przez kwotę 1220, 89 zł, tj. kwotę bazową (85,01% x 1220, 89 zł = 1037,88 zł). Uwzględniono okresy składkowe 23 lata, 0 miesięcy i 27 dni (276 miesięcy), nieskładkowe 3 lata, 9 miesięcy (45 miesięcy). Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla wnioskodawczynie wynosi 94, 87%. Wysokość kwoty bazowej wynosi 293, 01 zł. Średnie dalsze trwanie życia dla wnioskodawczynie wynosi 209 miesięcy. Obliczenie wartości kapitału początkowego ustalono:

$293, 01 \text{ zł} \times 94, 87\% = 277, 98 \text{ zł}$

$(276 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 1037,88 \text{ zł (podst. wym.)} = 310,33 \text{ zł}$

$(45 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 1037,88 \text{ zł (podst. wym.)} = 27,30 \text{ zł}$

RAZEM: 615, 61 zł

$615, 61 \text{ zł} \times 209 \text{ miesięcy (średni. dalsze trwanie życia)} = 128 662, 49 \text{ zł.}$

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 128 662,49 zł.

(decyzja – k. 11 akt kapitałowych ZUS)

W dniu 24 kwietnia 2008 r (...) SA przedstawiła wyjaśnienie dotyczące zaświadczenia RP – 7 , gdzie wskazano, że w rubryce przychód w poz. 3 wykazano kwoty nagród z zysku – w latach 1984, 1986 – 1991 a od powyższych kwot odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne.

/wyjaśnienie – k. 45/46 akt ZUS/

Do dnia 3 maja 2008 r wnioskodawczynie była uprawniona do świadczenia przedemerytalnego.

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 14 maja 2008 r wnioskodawczynie przyznano emeryturę na podstawie art. 29 i 46 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Decyzją tą dokonano korekty podstawy wymiaru. Wyłączono kwoty 13 pensji za lata 1984, 1986 – 1989, ponieważ od tego składnika wynagrodzenia nie było obowiązku odprowadzania składek.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto podstawę wymiaru emerytury przyjętą do ustalenia świadczenia przedemerytalnego z uwzględnieniem waloryzacji. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 81,36 %.

Podstawa wymiaru po waloryzacji wyniosła 1744,85 zł. Emerytura została ustalona na kwotę 1241,78 zł – po waloryzacji.

/decyzja – k. 51 akt ZUS/

Na dzień 1 marca 2011 r wysokość emerytury wyniosła 1421,13 zł.

/decyzja – k. 65/66 akt ZUS/

Decyzją z dnia 27 czerwca 2013 r. ZUS ponownie ustalił kapitał początkowy wnioskodawczyni. Za podstawę wymiaru kapitału początkowego przyjęto 993,32 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01 stycznia 1984 r. do 31 grudnia 1993 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 81,36 %. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 85,01 % przez kwotę 1220, 89 zł, tj. kwotę bazową (81,36% x 1220, 89 zł = 993,32 zł). Uwzględniono okresy składkowe 23 lata, 0 miesięcy i 27 dni (276 miesięcy), nieskładkowe 9 miesięcy, 17 dni, sprawowanie opieki nad dziećmi 3 lata (łącznie 3 lata 9 miesięcy 17 dni – 45 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla wnioskodawczyni wynosi 94, 87%. Wysokość kwoty bazowej wynosi 293, 01 zł. Średnie dalsze trwanie życia dla wnioskodawczyni wynosi 209 miesięcy. Obliczenie wartości kapitału początkowego ustalono:

$$293, 01 \text{ zł} \times 94, 87\% = 277, 98 \text{ zł}$$

$$(276 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 993,32 \text{ zł (podst. wym.)} = 297 \text{ zł}$$

$$(45 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 993,32 \text{ zł (podst. wym.)} = 26,12 \text{ zł}$$

RAZEM: 601,10 zł

$$601,10 \text{ zł} \times 209 \text{ miesięcy (średni. dalsze trwanie życia)} = 128 662, 49 \text{ zł.}$$

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 125 629,90 zł.

(decyzja – k. 47,48 akt kapitałowych ZUS)

Decyzją z dnia 12 lipca 2013 r wnioskodawczyni przyznano emeryturę na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17.12.1998 r o emeryturach i rentach z FUS. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Podstawa obliczenia emerytury podlega pomniejszeniu o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur, w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Ustalono:

- kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji – 26907,17 zł

- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego – 391714,45 zł

- suma kwot pobranych emerytur – 85908,50 zł

- średnie dalsze trwanie życia – 253,70 miesięcy,

Wysokość emerytury zgodnie z art. 26 ustawy wynosi 1311,44 zł .

Emerytura ustalona powyższą decyzją została zawieszona, ponieważ jest świadczeniem mniej korzystnym. Świadczenie było nadal wypłacane w dotychczasowej wysokości.

/decyzja – k.21 akt ZUS/.

W dniu 4 lutego 2016 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalno – rentowego.

(wniosek – k. 33/34 akt ZUS)

Decyzją z dnia 7 marca 2016 r. ZUS przeliczył kapitał początkowy wnioskodawczyni. Za podstawę wymiaru kapitału początkowego przyjęto 993, 32 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01 stycznia 1984 r. do 31 grudnia 1993 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 81, 36 %. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 81, 36 % przez kwotę 1220, 89 zł, tj. kwotę bazową (81, 36% x 1220, 89 zł = 993, 32 zł). Uwzględniono okresy składkowe 23 lata, 0 miesięcy i 27 dni (276 miesięcy), nieskładkowe 9 miesięcy i 17 dni, w tym 3 lata sprawowania opieki nad dzieckiem (dziećmi) (36 miesięcy). Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla wnioskodawczyni wynosi 94, 87%. Wysokość kwoty bazowej wynosi 293, 01 zł. Średnie dalsze trwanie życia dla wnioskodawczyni wynosi 209 miesięcy. Obliczenie wartości kapitału początkowego ustalono:

$293, 01 \text{ zł} \times 94, 87\% = 277, 98 \text{ zł}$

$(276 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 993, 32 \text{ zł (podst. wym.)} = 297, 00 \text{ zł}$

$(36 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 993, 32 \text{ zł (podst. wym.)} = 38, 74 \text{ zł}$

$(9 \text{ miesiące nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 993, 32 \text{ zł (podst. wym.)} = 5, 26 \text{ zł}$

RAZEM: 618, 98 zł

$618, 98 \text{ zł} \times 209 \text{ miesięcy (średni. dalsze trwanie życia)} = 129 366, 82 \text{ zł.}$

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 129 366, 82 zł.

(decyzja – k. 37/38 ZUS)

Decyzją z dnia 8 marca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 4 lutego 2016 r. przeliczył emeryturę W. T.:

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła 26907, 17 zł

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła 403366, 20 zł

- suma kwot pobranych emerytur wyniosła 85908, 50 zł

- średnie dalsze trwanie życia 253, 70 m-cy

- wyliczona emerytura wyniosła 1357, 37 zł.

Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej:

$[(\dots), 17 + (\dots), 200 - (\dots), 50] / 253, 70 = 1357, 37 \text{ zł.}$

Emerytura po waloryzacji przysługuje w kwocie:

od 1 marca 2015 r. – 1415, 09 zł,

od 1 marca 2016 r. – 1418, 49 zł.

Emerytura została zawieszona, ponieważ była świadczeniem mniej korzystnym.

(decyzja – k. 39/ 40 akt ZUS)

Decyzją z dnia 11 kwietnia 2016 r. ZUS I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu z wniosku z dnia 15 lutego 2016 r. odmówił W. T. prawa do uwzględnienia w podstawie wymiaru świadczenia nagród z zysku w latach 1984, 1986 – 1989. W uzasadnieniu wskazano, iż z uwagi na to, że nagrody z zakładowego funduszu nagród oraz wypłaty z zysku do podziału nie są zaliczane do wynagrodzeń osobowych – nie stanowią one podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za pracowników uspołecznionych zakładów pracy. Wobec powyższego brak jest podstaw prawnych do przeliczenia świadczenia.

(decyzja – k. 49/50 akt ZUS)

W dniu 24 kwietnia 2016 r. zostało wystawione zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu przez Zakłady (...) S.A., z którego wynika, że na rzecz W. T. wypłacono w latach 1884 i od 1986 do 1989 r składniki zmienne wynagrodzenia, od których odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne. Kwoty w poszczególnych latach to:

1984 r. – 8 458 zł

1986 r. – 19 373 zł

1987 r. – 33 569 zł

1988 r. – 72 500 zł

1989 r. – 117 150 zł

(zaświadczenie – k. 2 akt ZUS)

Pismem z dnia 23 marca 2017 r. Zakłady (...) S.A. poinformowały, iż w spornych okresach nagrody, na które powołuje się wnioskodawczyni były to premie za wyniki kwartalne (1984) , a w 1986,1987,1988,1989 to nagrody kwartalne oraz roczne za wyniki w pracy – zwyczajowo nazywane nagrodami z zysku bądź „13”. Wskazano, że właściwie nagrody z zysku nie stanowiły podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i nie były od nich naliczane do 1989 r.

(pismo – k. 71)

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentów, jak i częściowo osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawczyni i świadków.

Przy czym zeznania świadków i wnioskodawczyni nie korespondują ze sobą, występują sprzeczności, zwłaszcza w zakresie tytułu jaki stanowiły konkretne składniki wynagrodzenia otrzymane przez wnioskodawczynię, a wynikające z zaświadczenia pracodawcy oraz w zakresie odprowadzania z tego tytułu składek na ubezpieczenie społeczne.

I tak wnioskodawczyni posługuje się pojęciem nagrody z zysku, „13”, nagrody uznaniowej – płatnej od 1 do 3 razy w roku.

Świadek N. wskazywała, że były to nagrody regulaminowe, nie wiedziała jednak skąd wzięły się konkretne kwoty i z jakiego tytułu (a to przecież świadek sporządzała wyjaśnienia do zaświadczenia RP 7). Świadek swoją wiedzę co do tego, czy były odprowadzane składki czerpała z ręcznych notatek – sporządzonych po konsultacji z przełożonym R. M. (2).

Świadek M. najpierw nie kojarzył nagród z zysku, a następnie podał, że był moment, że kiedyś powyższe nagrody weszły w życie i nie podlegały oskładkowaniu, miały być płacone rocznie. Wskazał, że nagrody te nie były umieszczane w kartach wynagrodzeń.

Z załączonych do akt dokumentów źródłowych w postaci kart wynagrodzeń nie wynika składnik wynagrodzenia w postaci nagrody z zysku, ani konkretne kwoty zamieszczone przez pracodawcę w zaświadczeniu .

Świadek K. nie pamiętała, czy był taki składnik wynagrodzenia i czy były odprowadzane składki z tego tytułu.

Świadek D. zeznawała, że były premie i nagrody z zysku w zakładzie, a nagroda z zysku i „13” to to samo.

Ostatecznie (...) O. przedstawiła wyjaśnienie, że wypłaty, na które powołuje się wnioskodawczyni były to premie za wyniki kwartalne (1984) , a w 1986,1987,1988,1989 to nagrody kwartalne oraz roczne za wyniki w pracy – zwyczajowo nazywane nagrodami z zysku bądź „13”. Jednocześnie wskazano, że właściwie nagrody z zysku nie stanowiły podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i nie były od nich naliczane do 1989 r. Wobec rozbieżności w wyjaśnieniach płatnika w stosunku do wyjaśnienia z 2008 r, gdzie mowa jest o nagrodach z zysku i opłacaniu składek z tego tytułu, w związku z brakiem dokumentów źródłowych, także wystawione zaświadczenie przez pracodawcę budzi uzasadnione wątpliwości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną była okoliczność nie uwzględnienia przy obliczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego nagród z zysku (bądź „13”, bądź premii kwartalnej, nagrody rocznej , bądź kwartalnej – już brak sprecyzowania tytułu wypłaty powoduje niemożliwą ostateczną ocenę, czy dany składnik wynagrodzenia winien być uwzględniony w podstawie wymiaru świadczenia) ubezpieczonej co wpłynęło na obniżenie tego wskaźnika, w stosunku do poprzednich decyzji kapitałowych, a w konsekwencji wpłynęło na obniżenie wysokości kapitału początkowego i emerytury.

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz. 887)

Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b.

Zgodnie z art. 25 ustawy emerytalnej podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Zgodnie z art. 26 ustawy emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie

komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2.

Tablice, o których mowa w ust. 4 są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem ust. Jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3.

Zgodnie z art. 173 ustawy dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat.

Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy.

Pierwszej waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się od dnia 1 czerwca 2000 r. przez pomnożenie tego kapitału wskaźnikiem wzrostu przeciętnego wynagrodzenia z 1999 r., pomniejszonego o naliczone i potrącone od ubezpieczonego składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe, w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia za 1998 r.

Drugiej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2001 r. dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-5, 9 i 10 oraz w art. 25a.

Trzeciej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2002 r. oraz kolejnych dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-8 i 10 oraz w art. 25a. Kapitał początkowy ewidencjonowany jest na koncie ubezpieczonego.

W wyniku przeprowadzonej waloryzacji kapitał początkowy nie może ulec obniżeniu.

Zgodnie art. 174 kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r.

Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r.

Staż ubezpieczonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy tego stażu ponad pełne lata, staż ten zaokrągla się w górę.

Staż ubezpieczeniowy i wymagany staż, o których mowa w ust. 8, określa się w dniach, jeżeli jest to dla ubezpieczonego korzystniejsze.

Zgodnie z art. 175 ustawy ubezpieczeni oraz płatnicy składek zobowiązani są do przekazywania Zakładowi, w terminie i trybie ustalonym przez organ rentowy, dokumentacji umożliwiającej ustalenie kapitału początkowego nie później niż do dnia 31 grudnia 2006 r. Przepisy art. 115 ust. 1-3, art. 116 ust. 5, art. 117, 121, 122 ust. 1, art. 123 9 , 124 i 125 stosuje się odpowiednio.

Płatnicy składek są zobowiązani do skompletowania dokumentacji umożliwiającej ustalenie kapitału początkowego dla ubezpieczonych, za których przekazują do Zakładu imienne raporty miesięczne, a następnie przekazania tej dokumentacji na żądanie organu rentowego i w terminie wyznaczonym przez ten organ.

Dla osób, które nie pozostają w ubezpieczeniu, kapitał początkowy ustala się na ich udokumentowany wniosek.

Ustalenie kapitału początkowego następuje w formie decyzji organu rentowego. Organ rentowy wydaje decyzję w sprawie kapitału początkowego w terminie do dnia 31 grudnia 2006 r. Od decyzji organu rentowego przysługują osobie zainteresowanej środki odwoławcze określone w odrębnych przepisach.

Ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje w okolicznościach określonych w art. 114.

Zgodnie z art. 114 prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Jeżeli prawo do świadczeń lub ich wysokość ustalono orzeczeniem organu odwoławczego, organ rentowy na podstawie dowodów lub okoliczności, o których mowa w ust. 1:

- 1) wydaje we własnym zakresie decyzję przyznającą prawo do świadczeń lub podwyższającą ich wysokość;
- 2) występuje do organu odwoławczego z wnioskiem o wznowienie postępowania przed tym organem, gdy z przedłożonych dowodów lub ujawnionych okoliczności wynika, że prawo do świadczeń nie istnieje lub że świadczenia przysługują w niższej wysokości; z wnioskiem tym organ rentowy może wystąpić w każdym czasie;
- 3) wstrzymuje wypłatę świadczeń w całości lub części, jeżeli emeryt lub rencista korzystał ze świadczeń na podstawie nieprawdziwych dokumentów lub zeznań albo w innych wypadkach złej woli.

W efekcie wznowienia postępowania w trybie art. 114 zapada jedna decyzja merytoryczna, która nie musi uchylać poprzedniej decyzji – wystarczy, że zawiera nowe rozstrzygnięcie co do istoty ./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia 25 września 2013 r . III AUa 1750/12/.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 5 marca 2015 r o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS /Dz. U. 2015 poz. 552/ w sprawach , w których organ rentowy ustalił kapitał początkowy z uwzględnieniem przepisów art. 174 ustawy, o której mowa w art. 1(ustawa z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z FUS, w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie niniejszej ustawy, kapitał początkowy ustala się ponownie na wniosek osoby uprawnionej, a jeżeli osoba uprawniona nie wystąpi z takim wnioskiem – przy obliczaniu emerytury na zasadach określonych w art. 26 ustawy wymienionej w art. 1 niniejszej ustawy, jeżeli jest to korzystniejsze dla emeryta.

Zgodnie z art. 15. Ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z art. 16 przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2, przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu.

Zgodnie z art. 117 ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2-9 i ust. 2 pkt 1 lit. b-d, pkt 2 lit. d i pkt 4-17, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7, oraz okresy, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, mogą być uwzględnione, jeżeli zostały udowodnione dokumentami (zaświadczeniami) lub wpisami w legitymacji ubezpieczeniowej bądź uznane orzeczeniem sądu, z uwzględnieniem ust. 3 i 4.

Przypadające po dniu wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1, oraz dane o podstawie wymiaru składek i wysokości wpłaconych składek podlegają uwzględnieniu na podstawie informacji zarejestrowanych na koncie ubezpieczonego.

Do ustalania podstawy wymiaru świadczeń przyjmuje się zarobki objęte obowiązkiem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Oznacza to zatem, że przyjmuje się te składniki wynagrodzenia, które w rozumieniu przepisów o podstawie wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, obowiązujących w danym okresie, podlegały składce na to ubezpieczenie.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 27 grudnia 1983 r w sprawie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne pracowników uspołecznionych zakładów pracy. /Dz. U. z 1983 nr 73 poz. 332/, obowiązującym w spornym okresie (1984 - 1989 r) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za pracowników uspołecznionych zakładów pracy stanowią wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, zaliczone – w myśl przepisów o klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki uspołecznionej – do wynagrodzeń osobowych (§ 1).

Zgodnie z uchwałą nr 33 Rady Ministrów z dnia 25 marca 1983 r w sprawie klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki uspołecznionej /MP z 1983 r nr 15 poz. 85/ Wynagrodzenia dzielą się na:

- 1) wynagrodzenia osobowe,
- 2) wynagrodzenia bezosobowe,
- 3) honoraria,
- 4) wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne,
- 5) nagrody z zakładowego funduszu nagród,
- 6) wypłaty z zysku do podziału i z nadwyżki bilansowej w spółdzielniach,
- 7) rekompensaty pieniężne z tytułu wzrostu cen detalicznych.(§2)

Zgodnie z zarządzeniem nr 21 Prezesa GUS z dnia 18 maja 1984 r w sprawie klasyfikacji składników wynagrodzeń (Dz. Urz. GUS z 1984 nr 3 poz. 6) do wynagrodzeń osobowych zaliczono:

- Wynagrodzenia pracowników należne z tytułu istniejącego stosunku pracy
- Wynagrodzenia podstawowe za pracę wykonywaną w normalnym obowiązującym pracownika czasie pracy
- Wynagrodzenia zasadnicze
- Zryczałtowane wynagrodzenia kierowców samochodów osobowych
- D. stale i przejściowe za szczególne właściwości pracy, szczególne kwalifikacje lub warunki pracy
- D. przyznawane ze względu na szkodliwe dla zdrowia, trudne, uciążliwe i niebezpieczne warunki pracy, ponoszenie szczególnej odpowiedzialności z uwagi na rodzaj pracy
- D. za pełnienie funkcji kierowniczych
- D. za długoletni staż pracy
- D. za posiadanie stopni naukowych
- D. za posiadanie specjalnych kwalifikacji
- D. za usytuowanie zakładu pracy
- D. za porę pracy i system organizacyjny pracy
- D. za pracę w przedłużonym normalnym czasie pracy
- Pozostałe dodatki stale i przejściowe
- Premie wypłacane periodyczne za osiągnięcia w wykonywaniu podstawowych zadań pracownika lub zespołu oraz prowizje niesamodzielne

- Wynagrodzenia za pracę nadliczbową
- Wynagrodzenia za pracę przekraczającą dobową i tygodniową normę czasu pracy oraz za nadliczbową pracę w niedziele i ustawowe dni Świąteczne wolne od pracy – wynikające z podstawowych zasad wynagradzania
- Wynagrodzenia za pracę w dodatkowych dniach wolnych od pracy wynikające z podstawowych zasad wynagradzania
- Zryczałtowane wynagrodzenia za wykonywanie czynności wchodzących w zakres obowiązków objętych umową o pracę w czasie przekraczającym obowiązującą normę czasu pracy
- Wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe nauczycieli
- Wynagrodzenia płatne dodatkowo za pracę wykonywaną w ramach obowiązującego pracownika wymiaru czasu pracy, ale przekraczającą normalne obowiązki lub normatywy
- Wynagrodzenia za zajęcia wychowawcze i dydaktyczne nauczycieli płatne dodatkowo
- Wynagrodzenia za występy artystów ponad normę, opracowania ponadnormowe reżysera, scenografia itp.
- Dodatkowe wynagrodzenia za wykonywanie obowiązków zakładowego społecznego inspektora pracy
- Dodatkowe wynagrodzenia za szkolenie wewnątrzzakładowe oraz za prowadzenie nauki zawodu
- Dodatkowe wynagrodzenia dla zakładowego kierownika praktyk studentów i uczniów Średnich szkół zawodowych
- Dodatkowe wynagrodzenia za prowadzenie i obsługę pojazdu samochodowego przez pracownika nie zatrudnionego na stanowisku kierowcy
- Pozostałe dopłaty za prace wykonywane w ramach obowiązującego pracownika czasu pracy, ale nie należące do zakresu jego normalnych obowiązków
- Wynagrodzenia za czynności przewidziane do wykonywania poza obowiązującym pracownika wymiarem czasu pracy

- Wynagrodzenia za dyżury zakładowe pełnione przez pracowników służb medycznych i weterynaryjnych
- Wynagrodzenia (dodatki) za pełnienie pogotowia technicznego (domowego) lub za gotowość do pracy
- Wynagrodzenia uzupełniające wypłacane pracownikom powołanym do zwalczania epidemii
- Wynagrodzenia za wykonywanie czynności doradców technicznych w klubach techniki i racjonalizacji
- Pozostałe wynagrodzenia za czynności przewidziane do wykonania poza obowiązującym pracownika wymiarem czasu pracy
- D. (dopłaty) wyrównawcze
- Wyrównanie zarobku do poziomu najniższego wynagrodzenia
- D. wyrównawcze przy wykonywaniu przejściowo innej pracy zastępczej
- D. wyrównawcze wypłacane pracownikom podejmującym pracę w nowym zakładzie wskutek likwidacji dotychczasowego stanowiska pracy
- zasiłki chorobowe i wynagrodzenia gwarantowane za czas niewykonania pracy
- Zasiłki chorobowe
- Wynagrodzenia za czas przestoju
- Wynagrodzenia za czas bezskutecznego wypowiedzenia umowy o pracę
- Wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego, restytucyjnego, dodatkowego, okolicznościowego, za dni wolne dla matek opiekujących się dziećmi do lat 14-tu
- Wynagrodzenia za czas urlopu szkoleniowego i zwolnień z pracy związanych z podnoszeniem kwalifikacji
- Wynagrodzenia za czas pełnienia niektórych funkcji społecznych, okolicznościowych zwolnień z pracy w związku z załatwianiem spraw osobistych, za czas przerw w pracy matek karmiących niemowlęta
- Wynagrodzenia pracowników tymczasowo aresztowanych

- Wynagrodzenia za płatną część czasu nie przepracowanego w związku z powołaniem pracownika do odbycia czynnej służby wojskowej lub ćwiczeń wojskowych
- Wynagrodzenia za tak zwany przerywany czas pracy w transporcie samochodowym
- Wynagrodzenia za dni wolne od pracy udzielone z tytułu pracy na morzu w niedzielę i święta w żegludze międzynarodowej i w rybołówstwie morskim
- Wynagrodzenia za ustawowe dni świąteczne nie będące niedzielami, wypłacone pomimo nieświadczenia pracy
- świadczenia deputatowe
- D. węglowe lub innych środków opałowych, deputaty energetyczne
- D. środków spożywczych
- Świadczenia z tytułu należnego umundurowania
- Świadczenia z tytułu należnego mieszkania służbowego
- pozostałe świadczenia deputatowe
- Dodatkowe wynagrodzenia i świadczenia wynikające ze szczególnych przywilejów kart pracowniczych
- Dodatkowe wypłaty za staż pracy
- Ekwiwalenty pieniężne z tytułu zwrotu kosztów przejazdów urlopowych
- świadczenia na pomoce naukowe dla dzieci pracowników
- Pozostałe dodatkowe wynagrodzenia i świadczenia wynikające ze szczególnych przywilejów kart pracowniczych
- świadczenia odszkodowawcze
- Odszkodowania przysługujące w razie rozwiązania umowy o pracę
- świadczenia wyrównawcze wypłacane ze środków zakładów pracy pracownikom, którzy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznali stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu
- Wynagrodzenia (ryczałty) i świadczenia wypłacane w złotych pracownikom polskim zatrudnionym za granicą
- Inne (sporadyczne) składniki wynagrodzeń

- N. jubileuszowe, gratyfikacje
- Odprawy wypłacane przy przejściu na emeryturę
- Wypłaty z funduszu mistrza
- Jednorazowe wynagrodzenia (wyrównawcze) wypłacane w związku ze zgłoszeniem i przyjęciem projektu wynalazczego powodującego zmianę norm pracy
- Nieperiodyczne premie i nagrody za spełnienie określonego zadania bądź za określone osiągnięcia lub za całokształt pracy pracowników
- Premie i nagrody za oszczędność materiałów, paliw, energii itp.
- Premie i nagrody za określone osiągnięcia odcinkowe wypłacane ze Środków specjalnie w tym celu tworzonych w budżecie państwa, ministerstw i innych jednostek
- Ekwiwalent za nie wykorzystany urlop
- Dodatkowe wynagrodzenie radcy prawnego z tytułu zastępstwa sadowego i arbitrażowego
- D. objazdowy przysługujący pracownikom instytucji artystycznych
- D. dla pracowników Komitetu ds. Radia i Telewizji zatrudnionych przy transmisjach i reportażach
- Pozostałe sporadyczne składniki wynagrodzeń
- Wynagrodzenia uczniów należne z tytułu umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego
- Ekwiwalenty pieniężne za praktyki zawodowe (wakacyjne) oraz za zajęcia praktyczne i specjalizujące uczniów zasadniczych i Średnich szkół zawodowych dla niepracujących
- Wynagrodzenia osób wykonujących pracę nakładczą
- Wartość robocizny wykonanej przez jednostki wojskowe i zorganizowane grupy robocze oraz wynagrodzenia uczestników zorganizowanych grup roboczych
- Wypłaty za czynności wykonywane w ramach terapii zajęciowej przez chorych

oraz przez pensjonariuszy domów pomocy społecznej.

Następnie zarządzenie precyzowało kolejne rodzaje wynagrodzeń:

-WYNAGRODZENIA BEZOSOBOWE

- HONORARIA

- (...)

- NAGRODY Z ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU NAGRÓD

- WYPŁATY Z ZYSKU DO PODZIAŁU I Z NADWYŻKI BILANSOWEJ

W (...)

- (...)

DETALICZNYCH.

W tym miejscu należy podnieść, iż przy przyjęciu, że z zaświadczenia pracodawcy wynika nagroda z zysku, to w spornym okresie, tj. 1984 r. i 1986 r. – 1989 r. nie były objęta obowiązkiem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Za podstawę takiego twierdzenia należy uznać, przepisy §1 rozporządzenia (...) z dnia 27 grudnia 1983 r. w sprawie podstawy wymiaru składek z ubezpieczenia społecznego za pracowników uspołecznionych zakładów pracy (Dz. U. Nr 73, poz. 332) §6 rozporządzenia RM z dnia 9 listopada 1987 r. w sprawie zgłaszania pracowników do ubezpieczenia społecznego oraz składek na to ubezpieczenie (Dz.U. Nr 37, poz. 332) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za pracowników uspołecznionych zakładów pracy stanowią wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, zaliczone w myśl przepisów o klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki uspołecznionej – do wynagrodzeń osobowych. W myśl §2 Uchwały Nr 33 RM z dnia 25 marca 1983 r. w sprawie klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki uspołecznionej (M.P. Nr 15, poz. 85). Wynagrodzenia dzielą się na wynagrodzenia osobowe, wynagrodzenia bezosobowe, honoraria, wynagrodzenia agencyjno – prowizyjne, nagrody z zakładowego funduszu nagród, wypłaty z zysku do podziału i nadwyżki bilansowej w spółdzielniach, rekompensaty pieniężne z tytułu wzrostu cen detalicznych.

Nagrody z zakładowego funduszu nagród oraz wypłaty z zysku do podziału nie są zaliczane do wynagrodzeń osobowych – nie stanowią one podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za pracowników uspołecznionych zakładów pracy, wobec czego brak jest podstaw prawnych do przeliczenia świadczenia.

Poza tym brak jest dostatecznych dowodów do przyjęcia, że wypłaty te stanowiły ewentualnie premie i jaki charakter miały nagrody kwartalne czy roczne za wyniki w pracy.

Należy przypomnieć, że W postępowaniach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych sąd nie jest obowiązany do poszukiwania dokumentów zatrudnieniowo - płacowych, o które nie zadbała osoba dochodząca świadczenia ubezpieczeniowego. W związku z tym to na ubezpieczonym ciążył ciężar dowodzenia i udokumentowania podnoszonych twierdzeń, któremu ubezpieczony nie sprostał. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki wnioskodawca powinien udowodnić, że w spornym okresie uzyskiwał wynagrodzenie w konkretnie określonej wysokości oraz to, że od wynagrodzenia tego była odprowadzana składka./Wyrok Sądu Apelacyjnego w G. dnia 31 sierpnia 2016 r. III AUa 1723/15 LEX nr 2149641 /

Wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w danych okresach, przyjmowana dla potrzeb ustalenia wysokości świadczeń emerytalno-rentowych, wynikać musi z nie budzących żadnych wątpliwości, spójnych i precyzyjnych dowodów./ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, z dnia 3 grudnia 2015 r. .III AUa 1088/15 LEX nr 1960794/

Wskazać należy, że zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011 roku, nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. obowiązuje od 23 listopada 2011 r. i ma zastosowanie do wniosków w sprawach świadczeń złożonych od daty jego wejścia w życie. Zastąpiło ono rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., Nr 10, poz. 49, ze zm.), które dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości określało w sposób podobny. I tak zgodnie z §20 punkt 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników były zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków.

Orzeczenia Sądu Najwyższego jakie zapadły jeszcze na gruncie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. są zgodne co do tego, że ograniczenie co do środków dowodowych wynikające z §20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. obowiązujące w postępowaniu przed organem rentowym nie ma zastosowania w postępowaniu sądowym przed Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za celowe i pożądane. Wysokość uzyskiwanego uposażenia może być zatem ustalana także przy pomocy innych pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia zainteresowanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r. sygn. akt II UKN 186/97, opubl. OSNP 1998/11/342; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006 r. sygn. I UK 115/06, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2007, nr 17-18, poz.257, str. 753). Przy czym nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996r., sygn. akt I CKU 45/96, opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76; wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 1998 r., sygn. II UKN 244/98, opubl. OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662).

Skoro, więc przychód uzyskany z tytułu nagród nie podlegał obowiązkowi składkowemu (co wynika także z ostatniego pisma pracodawcy), to nie może on podlegać wliczeniu do podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego ubezpieczonej. Okoliczność, że były pracodawca ubezpieczonej opłacił składkę od wypłacanych jej nagród w latach 1984 – 1989 (co ostatecznie nie zostało także wykazane), mimo wyraźnego wyłączenia tego dochodu z podstawy wymiaru składek, nie może powodować doliczenia dochodów z tytułu tych nagród do podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego. Składki opłacone przez pracodawcę ubezpieczonej od ww. dochodu byłyby składkami nienależnymi, a ich opłata nie czyniła dochodu (wynagrodzenia) ubezpieczonej dochodem wliczonym do podstawy wymiaru jej świadczenia emerytalnego (Wyrok SA w Katowicach z dnia 19 grudnia 2014 r. syng III AUa 136/14, Biul.SAKa 2015/3/29-30,LEX nr 1809523).

Zatem organ rentowy w sposób prawidłowy nie uwzględnił świadczeń za 1984 r. i 1986 r. – 1989 r. zarówno przy obliczaniu wysokości wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, w konsekwencji przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego i w konsekwencji przy ustalaniu wysokości emerytury.

W orzecnictwie dominuje pogląd, że decyzja rentowa nie ma przymiotu powagi rzeczy osądzonej (zob. wyroki SN: z dnia 16 września 2009 r., I UK 121/09, LEX nr 537030; z dnia z dnia 12 stycznia 2001 r., II UKN 182/00, OSNAPiUS 2002, nr 17, poz. 419 i z dnia 30 listopada 2000 r., II UKN 79/00, OSNAPiUS 2002, nr 13, poz. 317 oraz postanowienie SN z dnia 24 marca 2003 r., II UK 393/02, OSNPUSiSP 2004, nr 9, poz. 163), co oznacza, że organ rentowy może podważyć swoją błędną decyzję przyznającą świadczenie "nabyte", pomimo niespełnienia ustawowych warunków powstania uprawnień do emerytury lub renty, a zainteresowany ponownie wystąpić z wnioskiem o to samo świadczenie, którego poprzednio mu odmówiono, jeżeli powołano się na nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji mające wpływ na ustalenie uprawnień ubezpieczeniowych. W zasadzie więc nie wchodzi tu w grę stwierdzenie nieważności decyzji rentowej wydanej w sprawie już dawniej ostatecznie rozstrzygniętej inną decyzją (art. 156 § 1 pkt 3 k.p.a.). W wyniku zastosowania instytucji ponownego ustalania prawa do emerytur/rent następuje nadzwyczajna kontynuacja postępowania w tej samej sprawie (zob. wyrok SN z dnia 15 listopada 2000 r., II UKN 41/00, Prok. i Pr. 2001, nr 6, poz. 39 i postanowienie SN z dnia 20 września 2011 r., I BU 4/11, LEX nr 1101321), w którym organ rentowy ma możliwość zniwelowania własnego uchybienia powstałego przy ustalaniu prawa do świadczenia, natomiast zainteresowany uprawniony jest do ubiegania się o świadczenie, którego mu nie przyznano, jeżeli wcześniej nie powołał się na okoliczności uzasadniające powstanie takich uprawnień. W rezultacie uchylane są zarówno korzystne, jak i niekorzystne rozstrzygnięcia dla zainteresowanego, a działania w tym obszarze zmiierają do tego, aby w obrocie prawnym nie pozostawała decyzja, na podstawie której wypłacane jest świadczenie, choć nie istnieje do niego prawo (art. 134 ust. 1 pkt 4).

Przesłankami ponownej oceny uprawnień ubezpieczeniowych są "nowe dowody" i "ujawnione okoliczności" istniejące przed podjęciem decyzji organu rentowego i mające wpływ na ustalenie prawa do emerytur i rent. Odnosząc się do pierwszej podstawy ponownego ustalania prawa do świadczeń lub ich wysokości, należy stwierdzić, że o ile organ rentowy nie posiada uprawnień do dokonywania niekorzystnej zmiany pierwotnej (ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość) decyzji w oparciu o odmienną (powtórna) ocenę dowodów zebranych w poprzednim postępowaniu (zob. uchwałę 7 sędziów SN z dnia 5 czerwca 2003 r., III UZP 5/03, OSNPUSiSP 2003, nr 18, poz. 442 z aprobowaną glosą 2 K. Ś. oraz wyroki SA: w K. z dnia 30 maja 2001 r., III AUa 2508/00, PP 2002, nr 10 i w R. z dnia 27 czerwca 2013 r., III AUa 322/13, LEX nr 1331107), o tyle wzruszenie takiego rozstrzygnięcia może być przeprowadzone w sytuacji przedstawienia nowych dowodów podważających wiarygodność uprzednio zgromadzonego materiału dowodowego, w tym dowodów uzyskanych już po wydaniu decyzji ZUS, pod warunkiem jednak, że wynikają z nich fakty powstałe przed tym momentem.

Zatem pozostawienie decyzji kapitałowej w poprzednim kształcie byłoby sprzeczne z uprawnieniami wnioskodawczyni, była ona niesłuszna w wyniku nieprawidłowego dokumentu RP -7 oraz nieprawidłowej wykładni przepisów przez organ rentowy, którą należy traktować aktualnie jako „nową okoliczność” w rozumieniu art. 114. Przepis art. 114 ustawy o emeryturach i rentach nie powinien być stosowany w taki sposób, aby ze względu na cechę ostateczności w obrocie prawnym funkcjonowały obiektywnie błędne decyzje organu rentowego.

W konsekwencji tego, że kapitał początkowy został naliczony prawidłowo, prawidłowo została ustalona także wysokość emerytury, bowiem zarzuty wnioskodawczyni dotyczyły wyłącznie tego składnika emerytury.

Z tych przyczyn odwołania, jako niezasadne podlegały oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

z. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni

A.L. 8.08.17 (30.06 – 4.08.2017 – urlop s. ref.)